

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019

Karar No : 2019/

TEMYİZ EDEN (DAVACI) :

VEKİLİ

: Av. Sadi Kayabaşı

İhsaniye Mah. Kartallar Sok. Atalay 6 Sitesi B Blok No:1

D:3 Nilüfer/BURSA

KARŞI TARAF (DAVALI) :

Bursa Valiliği

VEKİLİ

: Av.

Aynı yerde

İSTEMİN KONUSU

: Bursa 3. İdare Mahkemesinin 24/06/2016 tarih ve

E:2015/997, K:2016/823 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: 2872 sayılı Çevre Kanununun 8. ve 11. maddeleri ile Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik hükümlerinin ihlal edildiğinden bahisle aynı Kanunun 20. maddesinin (j) bendi uyarınca davacı şirkete

TL idari para cezası verilmesine ilişkin 13/07/2015 tarih ve 16.00.15.94 sayılı Bursa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; krom ocağından çıkarılan krom madeninin işlenmesi ve zenginleştirilmesi faaliyeti ile uğraşan davacı şirkete 18/05/2015 tarihinde yapılan denetim neticesinde; işletmenin denetim esnasında faal olduğu, işletmede oluşan proses atık suyunun bir kısmının 4-5 km uzunluğundaki toprak kanalla arazide oluşturulmuş geçirimsizliği olmayan 200 m– 50 m boyutlarında olan havuzda biriktirildiği, havuzun mera arazisinde bulunduğu, atık suyun toprak kanalla taşındığı, hat üzerinde yer yer taşma olduğu ve arazinin bu taşma ile kirlendiği tespiti yapılarak, denetim esnasında alınan atık su numunesinin analiz sonucu mevzuatta yer verilen sınır değerlerini aştığının belirlenmesi üzerine tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI

: Davacı tarafından, iddialarının karşılanmadığı, aynı eylem nedeniyle üç ayrı para cezası verildiği, para cezalarının yanında faaliyetin durdurulması cezası da verildiği, daha sonraki tarihli denetimlerde kirliliğin sonlandığına ilişkin tespit yapıldığı, keşif yapılmadığı, işletmeden kaynaklı proses atığının kirlletici vasfı yüksek atıksu olmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI

: İşlemin hukuka uygun olduğu, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddiaların hukuki dayanaktan yoksun olduğu, istemin reddi gerektiği belirtilmiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ ESRA KAYA URAZ'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Bursa İli, ... İlçesi, (... Köyü mevkiinde faaliyet gösteren işletmede 18/05/2015 tarihinde yapılan denetim neticesinde; işletmenin denetim esnasında faal olduğu, krom ocağından çıkarılan krom madeninin işlenmesi ve zenginleştirilmesi faaliyetinin yapıldığı, işletmede krom zenginleştirilmesi esnasında oluşan proses atık suyunun işletmenin bitişğinde akan ... verildiği, oluşan atık suyunun diğer bir kısmının 4-5 km uzunluğundaki toprak kanalla arazide oluşturulmuş geçirimsizliği olmayan 200m-50m boyutlarında olan havuzda biriktirildiği, havuzun mera arazisinde bulunduğu, atık suyun toprak kanalla taşındığı, hat üzerinde yer yer taşma olduğu ve arazinin bu taşma ile kirlendiği, ayrıca yerden yüksek konumda ve beton künklerden oluşturulmuş DSİ sulama kanallarına da atık su karıştığı belirtilerek; Kocadere ve toprak kanala verilen atık suyundan numune alındığı, işletmede normal şartlarda proses atık suyunun çöktürme havuzlarında çöktürülerek kapalı devre kullanıldığı, fakat bu kapalı devre çalışan sisteme ilave edilecek elekli arıtma sistemi yapım aşamasında olduğundan, atık su çöktürmeye tabi tutulmadan (çöktürme havuzuna gitmeyen kısmı) sulama kanalına ve Kocadereye verildiği, kapalı devre çöktürme havuzunda son seviyesine kadar şlam dolu olduğu, ayrıca Kocadereye verilen suya arıtma işlemi uygulanmadığının tespit edildiği, denetim esnasında Kocadereye deşarj edilen ve DSİ kanalına deşarj edilen atık sudan alınan numunelerin akredite olmuş laboratuvarında analiz edildiği görülmüştür.

01/06/2015 tarih ve 009667 sayılı analiz raporunda; Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin 29 maddesi uyarınca, Yönetmelik eki Tablo 7.1 dahilinde değerlendirilen işletmede; askıda katı madde limit değerinin 84 Mg/L olmasına rağmen yapılan ölçüm değerlerinin 36930 ve 59320 Mg/L oranında tespit edildiği, yine aynı şekilde Toplam Krom oranı için limit değerin 2,2 Mg/L belirlenmiş olmasına rağmen yapılan ölçüm değerlerinin 3,4 ve 2,8 Mg/L oranında tespit edildiği, mevzuatta öngörülen sınır değerlerin aşıldığı tespit edilerek davacı şirkete; üretim prosesinden kaynaklanan atık suların bir kısmının alıcı ortam olan Kocadereye arıtılmadan deşarj edildiği gerekçesiyle 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. maddesinin (f) bendi uyarınca 116.261-TL; atıksuların bir kısmının DSİ'nin kanalına deşarj edildiği gerekçesiyle, anılan Kanunun 20. maddesinin (n) bendi uyarınca 93.007- TL ve atık suyun mera arazisinde oluşturulmuş toprak yapıdaki ve ve sızdırmaz nitelikte olmayan bir

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/

Karar No : 2019/

havuzda biriktirildiği, bu havuza atık suyun taşınması için kullanılan 4-5 km uzunluğundaki toprak kanaldan yer yer taşmalar meydana gelerek toprağın kirlendiği gerekçesiyle de Kanunun 20. maddesinin (j) bendi uyarınca 46.501- TL idari para cezası verildiği anlaşılmıştır.

Toprağın kirlendiğinden bahisle 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. maddesinin (j) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT ve HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

2872 sayılı Çevre Kanununun 8. maddesinde; "Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler." hükmüne; 11. maddesinde; "...Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri, atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler." hükmüne; 20. maddesinin (j) bendinde; "Kanunda ve yönetmelikte öngörülen yasaklara ve standartlara aykırı olarak veya önlemleri almadan atıkları toprağa verenlere 24.000 Türk Lirası idari para cezası verilir." hükmüne; 20. maddenin (n) bendinde ise; "Bu Kanunun 9. maddesi uyarınca belirlenen koruma esaslarına aykırı olarak içme ve kullanma suyu koruma alanlarına, kaynağın kendisine ve kaynağı besleyen yerüstü ve yeraltı sularına, sulama ve drenaj kanallarına atık boşaltanlara 48.000 Türk Lirası idari para cezası verilir." hükmüne yer verilmiştir.

Kabahatlere ilişkin genel ilkeleri, kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırım türleri ve sonuçlarını düzenleyen 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesinde; Kabahatler Kanununun; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde; diğer genel hükümlerinin ise idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı düzenlemesine; "İçtima" başlıklı 15. maddesinin 1. fıkrasında; bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezasının verileceği, bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava dosyasında yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, uyuşmazlık konusu idari yaptırım kararına dayanak alınan 18/05/2015 tarihli Çevre Denetim Tutanağı ile işletmenin prosesinden çıkan atık suyun bir kısmının alıcı ortam Kocadereye arıtılmadan

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/7

Karar No : 2019/

verildiği, diğer bir kısmının geçirimli havuzlarda biriktirilerek toprak kanalla taşındığı, bu taşıma esnasında yer yer taşmaların olduğu, ayrıca beton künklerle oluşturulmuş DSI'nin sulama kanalına atık su karıştığına tespiti üzerine, davacı şirkete 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. maddesinin (f), (n) ve (j) bentlerinin ihlal edildiği gerekçesiyle, 116.261- TL, 93.007-TL ve 46.501-TL olmak üzere ayrı ayrı idari para cezaları verildiği, bu idari para cezalarının iptali istemiyle davacı şirket tarafından davalar açıldığı; temyize konu karar dışında, 20. maddenin (f) bendi uyarınca verilen para cezasının iptali istemiyle açılan davada, Bursa 3. İdare Mahkemesinin 24/06/2016 tarihli, E: 2015/996, K:2016/822 sayılı kararıyla; 20. maddenin (n) bendi uyarınca verilen para cezasının iptali istemiyle açılan davada ise aynı Mahkemenin 24/06/2016 tarihli, E: 2015/998, K:2016/824 sayılı kararıyla davaların reddedildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda içeriğine yer verilen Çevre Denetim Tutanağında işletmenin prosesinden çıkan atık suyun bir kısmının geçirimli havuzlarda biriktirilerek toprak kanalla taşınırken bu taşıma esnasında yer yer taşmaların olduğu ve beton künklerle oluşturulmuş DSI'nin sulama kanalına atık su karıştığına ilişkin tespitin tek bir fiile ilişkin olduğu görülmekte olup, yukarıda yer verilen 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca tek bir fiille birden fazla kabahatin işlenmesi halinde en ağır cezanın verilmesi gerektiğinden, 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. maddesinin (n) ve (j) bentleri uyarınca iki ayrı idari para cezası verilmesinde hukuka uygunluk görülmemiştir.

Bu itibarla, 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. maddesinin (j) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan bu davanın reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kabulüne,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin temyize konu Bursa 3. İdare Mahkemesinin 24/06/2016 tarih ve E:2015/997, K:2016/823 sayılı kararının **BOZULMASINA**,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 21/11/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye